

ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

Шатрава Сергій Олександрович

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем
забезпечення діяльності поліції,*

*Харківський національний університет внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

Джафарова Олена В'ячеславівна

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри поліцейської діяльності та публічного
адміністрування,*

*Харківський національний університет внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

Розвиток України на демократичних засадах неможливий без належного правового регулювання і організації діяльності суб'єктів публічної адміністрації щодо надання адміністративних послуг, які зорієнтовані на забезпечення належного стану захищеності життєво важливих інтересів громадян, суспільства та держави.

Відповідно до ст. 3 Конституції України «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю..., а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [1]. Отже, проголосивши людину найвищою соціальною цінністю та взявши на себе зобов'язання забезпечувати реалізацію її прав, свобод та законних інтересів у всіх сферах життєдіяльності, держава створює відповідну систему органів, які

забезпечують реалізацію зазначених прав, а уразі їх порушення – захисту останніх від різних протиправних посягань.

Однією із сфер реалізації прав, свобод та законних інтересів фізичних осіб, а також прав і законних інтересів юридичних осіб у будь-якій сучасній державі є транспортна, оскільки транспорт є невід'ємною галуззю суспільного виробництва, покликаний задовольняти потреби населення та суспільного виробництва в перевезеннях [2].

Безпосереднє звернення до ст. 24 Закону України «Про транспорт» надає можливість зазначити, що до складу морського транспорту входять підприємства морського транспорту, що здійснюють перевезення пасажирів, вантажів, багажу, пошти, судна, судноремонтні заводи, морські шляхи сполучення, а також підприємства зв'язку, промислові, торговельні, будівельні і постачальницькі підприємства, навчальні заклади, заклади охорони здоров'я, фізичної культури, науково-дослідні, проектно-конструкторські організації та інші підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, що забезпечують роботу морського транспорту [2]. В самому визначенні розуміння морський транспорт законодавцем закладаються відповідні адміністративні послуги, які надаються відповідним суб'єктам.

В той же час, аналіз постанови Кабінету Міністрів України від 06.09.2017 № 1095 «Про утворення Державної служби морського та річкового транспорту України» [3] регламентує, що Державна служба морського та річкового транспорту України (Морська адміністрація) надає в передбачених законом випадках адміністративні послуги у сфері морського транспорту. Отже, Морська адміністрація є головним суб'єктом щодо надання адміністративних послуг у сфері морського транспорту.

Аналіз нормативно-правових актів надає можливість виокремити основні види адміністративних послуг, які надаються Морською адміністрацією у сфері морського транспорту, а саме:

– здійснює ліцензування господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів, небезпечних відходів морським і річковим транспортом;

– здійснює реєстрацію суден у Державному судовому реєстрі України та Судновій книзі України, веде журнал їх обліку (крім суден флоту рибної промисловості), розміщує відповідні дані на своєму офіційному веб-сайті, видає відповідно до законодавства свідоцтво про право плавання під Державним Прапором України (судновий патент), судновий білет, свідоцтва про виключення відповідних суден із зазначених Реєстру та Суднової книги (крім суден флоту рибної промисловості), свідоцтво про мінімальний склад екіпажу судна, інші судові документи відповідно до законодавства;

– здійснює реєстрацію баз для стоянки маломірних (малих) суден з розміщенням інформації на своєму офіційному веб-сайті;

– погоджує правила плавання маломірними (малими) суднами на водних об'єктах;

– видає дозволи суднам на захід до річкових портів України під прапорами держав, з якими не укладені міжнародні договори України про судноплавство на внутрішніх водних шляхах України;

– видає посвідчення судноводія торговельного судна, яке допущено до плавання судноплавними річковими внутрішніми водними шляхами, посвідчення морського лоцмана, посвідчення річкового лоцмана, посвідчення лоцмана-оператора служби регулювання руху суден, а також судноводія маломірного (малого) судна;

– здійснює видачу синопсиса судна (крім суден флоту рибної промисловості);

– реєструє лінії закордонного плавання та розміщує відповідну інформацію на своєму офіційному веб-сайті;

– надає погодження щодо звільнення українських суден від виконання вимог міжнародних договорів України в установлених цими договорами випадках (крім суден флоту рибної промисловості) та інформує про це в установленому порядку Міжнародну морську організацію;

– утворює постійно діючі державні кваліфікаційні комісії для підтвердження кваліфікації моряків, забезпечує їх роботу, а також підтверджує кваліфікацію моряків у постійно діючих державних кваліфікаційних комісіях;

– підтверджує дійсність визначених законодавством документів моряків, що засвідчують їх кваліфікацію;

– видає послужні книжки моряка, підтвердження, що засвідчують визнання дипломів відповідно до вимог правила I/10 Додатка до Конвенції;

– видає пільгові дозволи, передбачені Міжнародною конвенцією про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року;

– веде Реєстр гідротехнічних споруд тощо [3].

В цілому аналіз постанови *Кабінету Міністрів України* від 06.09.2017 № 1095 надає можливість класифікувати адміністративні послуги, які надаються Морською адміністрацією у сфері морського транспорту за змістом її адміністративної діяльності: 1) реєстраційні адміністративні послуги (реєстрація з ведення реєстрів); 2) дозвільні адміністративні послуги (видача дозволів, свідоцтва, сертифікатів); 3) визнання певного статусу, права особи (видача посвідчення особи моряка, послужні книжки моряка); 4) інформаційні послуги; 5) погоджувальні адміністративні послуги.

Кожна визначена адміністративна послуга в сфері морського транспорту має свої особливості, стадії та етапи. В цілому, процедуру надання

адміністративних послуг у сфері морського транспорту доречно визначити, як врегульовану адміністративно-процесуальними нормами діяльність Державної служби морського та річкового транспорту України як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпеки на морському та річковому транспорті щодо надання певних адміністративних послуг відповідним суб'єктам шляхом видання документу дозвільного характеру, який приймається законодавчо закріпленим рішенням (адміністративним актом).

Література:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про транспорт: *Закон України* від 10.11.1994 № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/232/94-%D0%B2%D1%80>.
3. Про утворення Державної служби морського та річкового транспорту України : *постанова Кабінету Міністрів України* від 06.09.2017 № 1095. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1095-2017-%D0%BF>.